

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/144/121/95

WYBORY PREZYDENCKIE PREFERENCJE W LIPCU '95

KOMUNIKAT Z BADAŃ

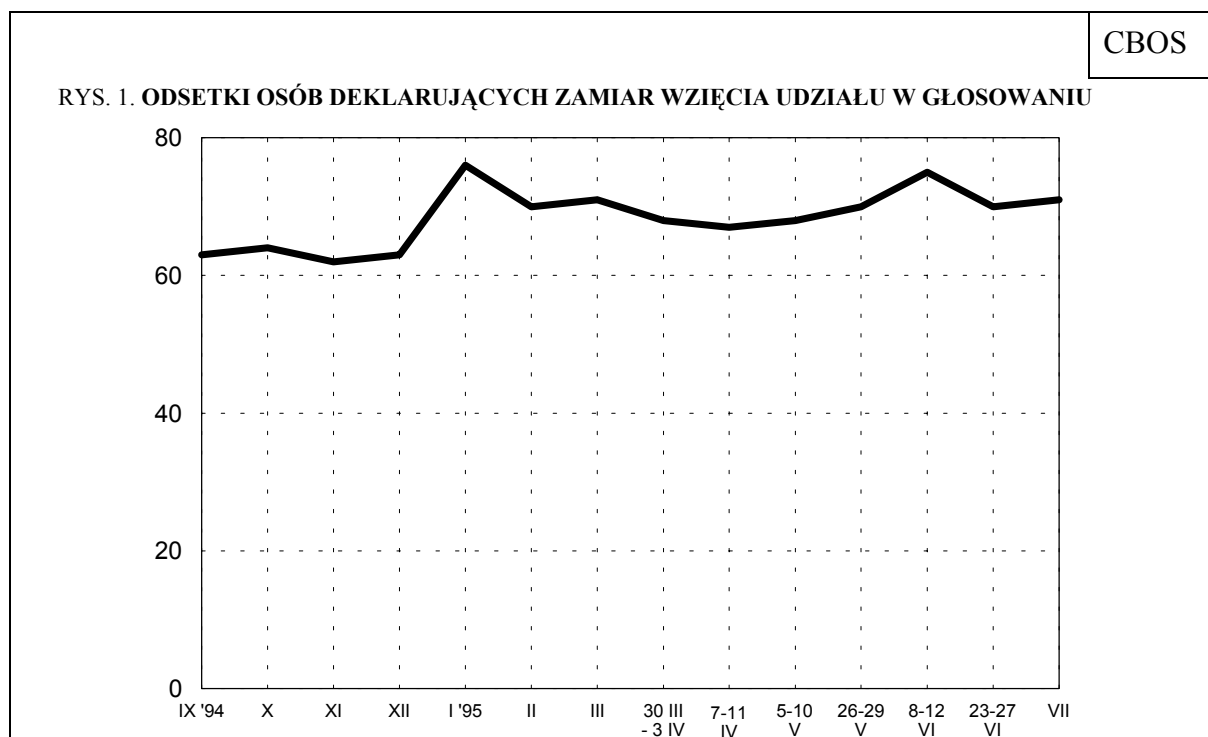
WARSZAWA, LIPIEC '95

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W okresie, kiedy przeprowadzaliśmy nasz sondaż¹, swój start w kampanii wyborczej oficjalnie ogłosił Tadeusz Zieliński, a Jacek Kuroń i Aleksander Kwaśniewski podróżowali po kraju spotykając się z wyborcami. W czasie dzielącym omawiane badanie od poprzedniego prawicy nie udało się - mimo kolejnych spotkań, jakie się odbyły w tym celu - wyłonić wspólnego kandydata mającego reprezentować te ugrupowania w wyborach prezydenckich; co więcej - pojawiło się kilku nowych pretendentów do kandydowania.

Przewidywana frekwencja i preferencje wyborcze

W lipcu zamiar uczestniczenia w wyborach prezydenckich deklaruje 71% ankietowanych. Przewidywana frekwencja wyborcza utrzymuje się zatem od dłuższego czasu na stałym, dość wysokim, poziomie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” zrealizowano w dniach 7-12 lipca '95 na 1115-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Faworytem rankingu prezydenckiego jest nadal Aleksander Kwaśniewski - zamiar poparcia go w głosowaniu deklaruje obecnie 23% respondentów chcących wziąć udział w wyborach. Dystans dzielący kandydata SLD i następnego w kolejności Lecha Wałęsę zmniejszył się nieco i wynosi obecnie 9 punktów procentowych.

Tabela 1. Na kogo najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich? N=790

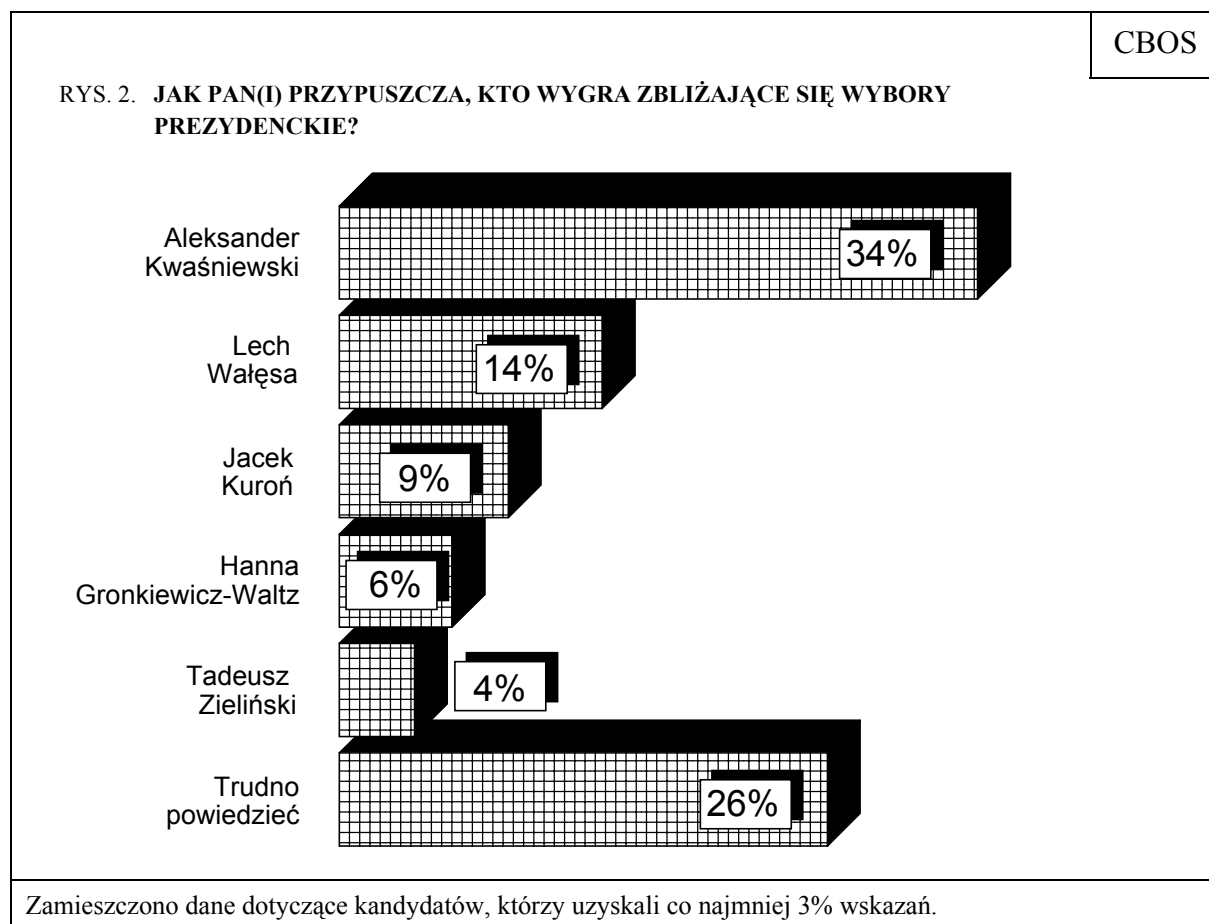
	I '95	II '95	III '95	IV '95	IV '95	V '95	V '95	VI '95	VI '95	VII '95
Aleksander Kwaśniewski	14	16	19	18	24	20	26	25	24	23
Lech Wałęsa	11	8	13	7	11	8	12	12	13	14
Hanna Gronkiewicz-Waltz	-	-	-	-	-	-	4	11	12	12
Tadeusz Zieliński	9	13	16	11	8	15	12	11	9	11
Jacek Kuron	10	14	10	14	15	15	11	10	11	10
Andrzej Olechowski	7	8	8	6	8	8	-	-	6	5
Józef Zych	2	1	1	3	2	2	4	6	3	4
Adam Strzembosz	3	3	4	11	8	8	7	5	4	3
Waldemar Pawlak	6	6	3	3	5	3	4	3	4	3
Jan Olszewski	1	2	2	2	1	3	2	3	2	2
Leszek Moczulski	-	-	-	-	-	-	3	2	1	2
Jan Pietrzak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Ktoś inny	-	-	-	-	-	2	5	1	1	1
Trudno powiedzieć	21	14	9	6	8	6	6	6	9	7
W kwietniu, maju i czerwcu sondaże były przeprowadzane dwukrotnie.										
Uwzględniono odpowiedzi osób, które deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach.										

Politycy zajmujący czołowe miejsca na naszej liście rankingowej utrzymują swój elektorat. Na nie zmienionym poziomie pozostaje deklarowane poparcie dla Hanny Gronkiewicz-Waltz i Jacka Kuronia, a liczba zwolenników Tadeusza Zielińskiego nieznacznie wzrosła w porównaniu z danymi z końca czerwca. Adam Strzembosz wciąż traci

poparcie - grono osób zamierzających na niego głosować konsekwentnie się zmniejsza. Pozostali politycy utrzymują swój "stan posiadania" na poziomie nie przekraczającym 5%. Jan Pietrzak, pojawiający się po raz pierwszy na naszej liście, nie jest w stanie zagrozić faworytom rankingu. Spośród tych, którzy deklarują, że wezmą udział w głosowaniu, poparłoby go zaledwie 2% badanych.

Przewidywane wyniki wyborów

Przekonanie o wyborczym sukcesie Aleksandra Kwaśniewskiego wyraża nadal jedna trzecia ankietowanych. Nie zmniejszył się też dystans dzielący go od pozostałych polityków.

Odsetek respondentów upatrujących w Aleksandrze Kwaśniewskim lub Lechu Wałęsie zwycięzcę wyborów nie zmienił się w ciągu ostatniego miesiąca. Wzrosła natomiast liczba

osób przeświadczonych o zwycięstwie Hanny Gronkiewicz-Waltz i Jacka Kuronia (odpowiednio z 3% do 6% i z 7% do 9%). Nieco niżej w porównaniu z tymi politykami oceniane są szanse wyborcze Tadeusza Zielińskiego. W opinii społecznej ta piątka stanowi obecnie ściśle grono pretendentów do fotela prezydenckiego. W zestawieniu z wcześniejszymi danymi zmniejszyła się nieco (o 4 punkty procentowe) liczba osób nie potrafiących wskazać potencjalnego zwycięzcy wyborów.

Antypatie wyborcze

W przewidywaniu wyników wyborów istotne jest nie tylko to, który kandydat cieszy się największym poparciem społecznym. Równie ważna jest ocena poziomu antypatii, która może utrudnić lub wręcz uniemożliwić politykom poszerzenie elektoratu.

		CBOS
Na kogo z tej listy na pewno nie głosował(a)by Pan(i)?		
Lech Wałęsa		50%
Leszek Moczulski		41%
Waldemar Pawlak		30%
Aleksander Kwaśniewski		26%
Jacek Kuroń		25%
Jan Pietrzak		21%
Jan Olszewski		16%
Hanna Gronkiewicz-Waltz		14%
Adam Strzembosz		10%
Józef Zych		7%
Tadeusz Zieliński		5%
Andrzej Olechowski		5%
Respondenci mogli wskazać 3 nazwiska.		

Największa jest niechęć do Lecha Wałęsy - co drugi ankietowany deklaruje, że na pewno nie głosowałby na niego w wyborach prezydenckich. Ranking wyborczych antypatii nie zmienił się w okresie, jaki dzieli to badanie od poprzedniego. Nieco wzrosła natomiast liczba osób niechętnych Jackowi Kuroniowi (o 4 punkty procentowe) i Waldemarowi Pawlakowi (o 5 punktów). Warto odnotować, że występuje duża różnica między deklarowaną antypatią do obu potencjalnych kandydatów PSL. Prawie co trzeci respondent (30%) wskazuje Waldemara Pawlaka jako kandydata, na którego nigdy nie zagłosowałby, natomiast wobec jego partyjnego konkurenta do prezydenckiego fotela - Józefa Zycha podobną deklarację składa jedynie 7% badanych.

Kandydaci prawicy spotykają się z podobną - ustabilizowaną na średnim poziomie - antypatią. Wyjątkiem jest Leszek Moczulski, którego nie poparłoby w wyborach aż 41% ankietowanych.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Gdy pytamy ludzi o to, czy zamierzają wziąć udział w wyborach prezydenckich, sporo odpowiada, że nie pójdzie głosować. A czy Pan(i) pójdzie czy też, jak wiele innych osób, nie weźmie udziału w wyborach? 1 - Na pewno wezmę udział w wyborach; 2 - Jeszcze nie wiem, waham się; 3 - Raczej nie wezmę udziału w wyborach

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	71	16	13	1115
Płeć				
Mężczyźni	76	13	11	527
Kobiety	67	19	15	588
Wiek				
do 24 lat	62	26	12	140
25-34	66	16	18	201
35-44	74	16	11	260
45-54	73	14	13	177
55-64	76	13	11	160
65 lat i więcej	72	13	15	177
Miejsce zamieszkania				
Wieś	70	18	12	424
Miasto do 20 tys.	72	13	15	136
od 21 do 100 tys.	69	19	12	208
101-500 tys.	71	17	12	188
501 tys. i więcej mieszk.	73	10	17	159
Region				
Północny	77	12	11	132
Zachodni	67	18	15	124
Środkowozachodni	73	17	9	172
Środkowy	70	17	13	219
Wschodni	65	15	20	118
Południowo-wschodni	71	19	10	172
Południowo-zachodni	71	14	15	178
Wykształcenie				
Podstawowe	66	16	17	381
Zasadnicze zawodowe	64	18	18	289
Średnie	75	17	8	346
Wyższe	93	7	0	98
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	79	16	6	66
Prac.umysł.niż.szczebła	85	11	4	97
Pracownicy fiz.- umysł.	59	18	23	49
Robotnicy wykwalifikowani	70	15	15	126
Robotnicy niewykwalifik.	66	19	15	56
Rolnicy	66	24	10	83
Prywatni przedsiębiorcy	75	14	11	56
Bierni zawodowo				
Renciści	69	16	16	158
Emeryci	78	10	12	202
Uczniowie i studenci	81	16	3	36
Bezrobotni	56	26	18	101
Gospodynie domowe i inni	60	19	22	82
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	78	11	10	123
Sektor państwowy	75	15	10	115
Sektor prywatny	71	16	12	212
Spółdzielczość	59	21	20	20
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 125 zł	64	20	17	249
125 - 199	60	23	17	159
200 - 274	68	19	13	289
275 - 324	74	14	12	134
325 i powyżej	87	6	7	239
Ocena własnych war. mater.				
Złe	64	20	17	388
Średnie	73	16	11	510
Dobre	80	9	11	214
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	85	10	5	88
Raz w tygodniu	72	17	11	638
Kilka razy w roku	65	17	18	271
W ogóle nie uczestniczy	71	11	18	113
Poglądy polityczne				
Lewica	77	15	7	180
Centrum	67	16	17	371
Prawica	85	9	6	300
Trudno powiedzieć	56	26	18	262

Tabela 2. Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich? Proszę wskazać jedną osobę.
1 - Hanna Gronkiewicz-Waltz; 2 - Jacek Kuron; 3 - Aleksander Kwaśniewski; 4 - Leszek Moczulski; 5 - Andrzej Olechowski; 6 - Jan Olszewski; 7 - Waldemar Pawlak; 8 - Jan Pietrzak

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	12	10	23	2	5	2	3	2
Płeć								
Mężczyźni	6	11	26	4	5	3	3	2
Kobiety	18	10	21	1	5	2	3	2
Wiek								
do 24 lat	21	15	21	0	8	3	3	4
25-34	10	12	29	2	7	3	1	1
35-44	12	12	25	4	5	2	4	3
45-54	13	9	17	4	4	3	1	4
55-64	10	5	23	1	5	3	7	0
65 lat i więcej	7	8	24	1	3	2	2	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	11	10	23	3	4	3	6	1
Miasto do 20 tys.	16	6	28	2	4	0	3	3
od 21 do 100 tys.	13	12	26	3	4	3	2	1
101-500 tys.	11	12	21	1	7	1	0	3
501 tys.i więcej mieszk.	10	11	21	1	9	3	0	3
Region								
Północny	16	15	24	0	9	1	1	2
Zachodni	9	7	32	1	6	6	1	1
Środkowozachodni	6	13	36	1	2	3	2	2
Środkowy	8	13	19	2	10	4	2	3
Wschodni	14	5	24	3	2	2	4	0
Południowo-wschodni	11	10	17	3	3	1	6	0
Południowo-zachodni	20	7	15	5	4	0	3	4
Wykształcenie								
Podstawowe	10	10	22	4	2	1	6	1
Zasadnicze zawodowe	14	14	19	2	6	4	2	5
Średnie	13	9	27	1	8	3	2	1
Wyższe	9	8	25	1	6	1	0	1
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier.,inteligencja	12	14	14	0	2	2	0	1
Prac.umysł.niż.szczębla	11	16	28	1	8	5	0	1
Pracownicy fiz.- umysł.	13	17	32	0	9	0	0	0
Robotnicy wykwalifikowani	13	8	22	7	7	2	3	6
Robotnicy niewykwalifik.	13	8	20	2	5	2	5	8
Rolnicy	6	6	16	4	3	5	10	0
Prywatni przedsiębiorcy	21	2	23	0	15	4	0	0
Bierni zawodowo								
Renciści	8	12	21	2	2	0	5	1
Emeryci	11	5	26	1	4	2	2	0
Uczniowie i studenci	19	2	45	0	0	0	6	3
Bezrobotni	13	27	17	3	10	1	0	2
Gospodynie domowe i inni	14	10	24	4	4	8	5	6
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	11	19	22	5	3	0	0	1
Sektor państwowy	14	5	23	7	4	4	1	4
Sektor prywatny	14	10	23	2	10	3	2	3
Spółdzielczość	12	0	24	13	14	11	7	0
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 125 zł	10	19	15	3	2	1	4	3
125 - 199	14	8	27	1	8	1	1	5
200 - 274	14	9	21	5	5	4	6	1
275 - 324	14	5	25	1	2	1	2	5
325 i powyżej	9	8	32	1	10	3	0	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	9	16	20	3	1	2	3	4
Średnie	14	8	23	3	6	3	3	1
Dobre	11	7	29	0	11	2	2	1
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	19	6	10	3	2	5	3	0
Raz w tygodniu	13	10	20	3	5	3	3	2
Kilka razy w roku	10	12	28	1	7	1	3	2
W ogóle nie uczestniczy	1	14	46	1	7	0	0	3
Poglądy polityczne								
Lewica	5	9	60	0	4	0	2	0
Centrum	14	11	21	3	5	2	4	4
Prawica	16	9	8	2	8	4	1	1
Trudno powiedzieć	8	12	19	4	3	3	5	3

(%)

Tabela 2 (cd.) 9 - Adam Strzembosz; 10 - Lech Wałęsa; 11 - Tadeusz Zieliński; 12 - Józef Zych
13 - Ktoś inny

(%)

	9	10	11	12	13	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	14	11	4	1	7	789
Płeć							
Mężczyźni	4	15	13	4	1	4	398
Kobiety	2	12	10	4	1	9	391
Wiek							
do 24 lat	2	12	4	0	0	7	87
25-34	3	13	7	1	2	10	133
35-44	2	9	12	4	2	5	192
45-54	1	15	14	5	1	8	129
55-64	4	17	16	2	0	6	121
65 lat i więcej	5	19	11	11	0	7	128
Miejsce zamieszkania							
Wieś	2	12	10	4	0	11	298
Miasto do 20 tys.	0	22	7	3	0	7	97
od 21 do 100 tys.	1	14	12	6	1	3	144
101-500 tys.	5	14	12	4	2	6	134
501 tys.i więcej mieszk.	6	11	17	1	4	3	117
Region							
Północny	5	11	7	5	1	2	101
Zachodni	3	14	11	2	2	5	83
Środkowozachodni	2	8	10	7	0	10	126
Środkowy	1	15	12	2	2	6	154
Wschodni	3	16	17	3	0	8	77
Południowo-wschodni	3	19	12	5	0	10	121
Południowo-zachodni	4	16	11	3	2	6	127
Wykształcenie							
Podstawowe	2	17	8	5	0	11	253
Zasadnicze zawodowe	0	14	10	3	0	6	185
Średnie	4	13	11	4	1	3	260
Wyższe	7	6	20	1	6	9	91
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier.,inteligencja	8	6	16	0	8	16	52
Prac.umysł.niż.szczębla	1	7	13	4	3	3	82
Pracownicy fiz.- umysł.	0	14	8	0	0	7	29
Robotnicy wykwalifikowani	3	11	9	3	0	7	89
Robotnicy niewykwalifik.	0	9	14	3	0	11	37
Rolnicy	1	18	8	12	0	11	55
Prywatni przedsiębiorcy	7	8	14	0	3	1	42
Bierni zawodowo							
Renciści	0	21	12	8	0	6	108
Emeryci	6	19	12	5	0	6	158
Uczniowie i studenci	0	20	0	0	0	4	29
Bezrobotni	2	6	14	0	0	5	57
Gospodynie domowe i inni	1	16	6	0	0	2	49
Pracujący poza rolnictwem							
Sfera budżetowa	3	7	15	2	4	11	96
Sektor państwowy	2	10	13	5	1	7	86
Sektor prywatny	4	13	9	2	1	5	151
Spółdzielczość	0	0	7	0	0	12	12
Dochody na jedną osobę							
Poniżej 125 zł	2	16	10	3	0	12	159
125 - 199	2	9	8	9	0	8	95
200 - 274	1	19	6	2	1	6	197
275 - 324	2	18	16	2	0	7	99
325 i powyżej	3	9	17	5	3	2	208
Ocena własnych war. mater.							
Złe	1	15	13	3	1	9	246
Średnie	2	15	10	5	1	7	372
Dobre	6	11	11	4	1	4	170
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	1	26	4	5	0	16	74
Raz w tygodniu	4	16	10	5	1	7	458
Kilka razy w roku	1	8	15	2	3	6	177
W ogóle nie uczestniczy	2	1	19	2	0	3	80
Poglądy polityczne							
Lewica	1	1	13	1	0	2	139
Centrum	1	10	13	5	1	8	248
Prawica	7	25	8	4	2	4	256
Trudno powiedzieć	0	13	12	4	0	15	146